

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (93) TÈXTEL (20): ELS ROIG LLAUGER

Francesc Roig i Gruart, va ser, de la família Roig que estudiem avui, el primer que s'inicià com a fabricant. Natural de Sant Feliu de Guixols, es traslladà amb la família a Terrassa on el 1866 començà a fabricar amb dos telers manuals i una premsa. Esposat amb la barcelonina Carme Llauger i Roig, Francesc Roig va ser durant el Sexenni, (1868-1874) un fabricant de mitjana importància. El matrimoni Roig-Llauger va tenir quatre fills: l'Antònia que esposà Tomàs Codina i Viver, fabricant que militava a les files republicanes i que fou regidor de la ciutat de l'any 1891 al 1893; en Rossend, pare d'en Rossend Roig i Benet, un dels fundadors del Centre Excursionista de Terrassa i que fou secretari de l'Avenç Autonomista, associació sorgida de l'escissió de l'Agrupació Regionalista d'un grup més radical; en Pere, que fou encarregat de la fàbrica de l'últim germà en Francesc, el fundador de la important empresa que va portar el seu nom.

Francesc Roig va néixer a Canet de Mar el 1854, estudià teoria de teixits i es casà amb Teresa Argemí i Comerma, filla del fabricant Narcís Argemí i Vendrell. Arran de la mort del seu sogre, Francesc Roig fou nomenat tutor del seu cunyat Ramon Argemí, que era l'hereu de la fàbrica. Roig exercí la gerència de l'empresa que s'anomenarà Successor de Narcís Argemí, i sota la seva direcció aquesta es convertí en una de les més destacades del ram. El 15 de setembre de 1897 deixà la gerència de la indústria del seu cunyat per dedicar-se a la fabricació de teixits de draperia i novetats pel seu compte, amb el nom de **F. Roig Llauger**. Una biografia seva assenyalava que ja tenia abans un teler manual, cosa que no hem vist confirmat en el llibre de matricules de l'època, per la qual cosa suposem que era el teler que treballava i del qual era titular el seu germà Rossend. Francesc Roig instal·là inicialment la fàbrica al vapor Busquets del carrer de la Unió, fins que els problemes amb la màquina de vapor obsoleta i els problemes econòmics del propietari

per canviar-la forçaven l'abandonament dels llogaters. Roig s'instal·là al nou vapor Sala a l'altre banda del feia pocs anys construït pont del Passeig. El despatx i magatzem es posà al carrer de Sant Pau 19 i allà es mantingué fins al tancament de l'empresa.

El 28 d'octubre de 1901 els teixidors mecànics de la fàbrica declararen una vaga que durà fins al 23 de novembre. Era un primer avís que la línia de moderació de les relacions socials a Terrassa era a punt de canviar per una altra força més radical i conflictiva.

Francesc Roig era considerat un expert teòric de teixits. Durant la primera guerra mundial, els industrials terrassencs acabaven de servir una important comanda de teixits amb destí a l'exèrcit francès. Aquest però no estava conforme amb la qualitat de l'article i els fabricants elegiren Francesc Roig per tractar un afer tan delicat i important. Una altra faceta de Roig fou el rebuig a acceptar càrrecs públics o representatius. Només féu una excepció amb el Seguro Terrasense contra los Accidentes del Trabajo, que presidí de 1910 a 1913.

Francesc Roig es consolidà en el mercat de la draperia. El gener de 1916, amb Josep Amaus i Padrós posà una filatura de carda, també en el vapor Sala. Al revés de Roig, Amaus ocupà càrrecs públics. El 1911 es presentà a les eleccions municipals en la candidatura Terrasense -salista- i en sortí elegit, i el març de 1924 fou novament regidor, aquesta vegada per nomenament del delegat governatiu a Terrassa de la Dictadura, el tinent coronel Villamide. El 31 de gener de 1919 Roig atorgà poders al seu fill Francesc, que havia estudiat la tècnica tèxtil a França, i a un viatjant, Josep Cots i Roumens, que va tenir durant els 12 anys següents un protagonisme considerable. Fill de l'industrial Josep Cots i Buixell, de Cots, Ubach i Cia, Josep Cots Roumens es va casar amb Mercè Roig i Arañó, va presidir l'Institut Industrial el 1927 i el Club de Futbol Terrassa el 1924. El 1922 fou elegit regidor per la candidatura de l'Associació Nacionalista. Va plegar al ser destituït l'Ajuntament pel cop d'Estat de Primo de Rivera. Tomà a ser regidor del nou consistori la meitat del qual era format pels antics regidors en 1930 després de la caiguda del Dictador, i formà part dels promotors i de la junta directiva del nou partit catalanista, l'Associació Catalanista, successora de l'anterior Associació Nacionalista, que havia dissolt la Dictadura.

El 6 d'abril de 1925 -no de 1923 com assenyalen per error les seves biografies, mor Francesc Roig. L'empresa seguí amb el nom del traspassat, fins l'1 de gener de 1927, en que el seu fill i hereu Francesc Roig Argemí el canvià pel de **Fill de F. Roig LLauger** a la vegada que va atorgar poders al seu germà Antoni i els renovà a Miquel Cots. La conducta privada i pública d'aquest darrer no era ben vista i Cots deixà pocs anys després l'empresa i es traslladà a viure a Barcelona. Durant la postguerra es plantà de fabricant instal·lant una fàbrica a Sabadell.

Antoni Roig tenia cura de la part comercial i administrativa de l'empresa i es casà amb Mercè Amat i Monset, filla de Bartomeu Amat i Brugada i neboda d'Alfons Sala i del pintor Joaquim Vancells. El seu germà Francesc, titular de l'empresa, que havia estudiat la tècnica tèxtil a Roubaix es cuidava de la part tècnica i esposà Maria Forrellat i Bassa. La tercera germana Carme maridà Manel Albiñana Domingo un fabricant terrassenc de llanes regenerades. En els anys trenta la fàbrica Roig estava equipada amb 36 telers amples i una filatura de carda de 1.200 pues.

En esclatar la guerra civil els excessos dels incontrolats resultaren especialment dramàtics per a la família Roig. Els germans Francesc i Antoni van ser assassinats el novembre de 1936. La mateixa fi va tenir tres mesos més tard el gendre del primer, Francesc Sanmartí, industrial i soci de Fills de Josep Sanmartí indústria dedicada al pentinatge de llana. L'empresa Roig no es lliurà de la col·lectivització. Martí Navarro i Ventura fou nomenat interventor de l'empresa col·lectivitzada.

Açabada la guerra, recuperen la possessió de l'empresa els hereus d'en Francesc Roig, que són la seva vídua i els seus tres fills: Josep Francesc i Enriqueta, vídua Sanmartí. El 27 de maig de 1939 s'atorgen poders a Josep Roig, el primogènit, que des dels 19 anys hi treballava de teòric i a Josep Calsina i Martí, un antic col·laborador. L'altre germà, Francesc, que als 16 anys ja feia de viatjant, agafà la direcció de la part comercial. Abans d'acabar l'any, Fill de Roig LLauger es transformà en societat anònima amb la raó social **Roig LLauger SA**, i amb un capital d'1.500.000 pessetes. Són nomenats apoderats de l'anònima els germans Josep i Francesc Roig Forrellat. Roig LLauger, SA... Va ser amb els Garcia, Duran, Fontanals i altres una de les empreses capdevanteres de la draperia terrassenc. Va donar feina a més de cent treballadors. A mitja dècada dels seixanta, però, s'inicià un procés irreversible de reducció del tèxtil terrassenc. La draperia va ser el sector que el va patir abans, i Roig LLauger no en va ser l'excepció. Abans d'acabar la dècada va tancar també les portes.